Akrabaya Devir Bağış Sayılır mı?

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 12. Hukuk Dairesi	26.02.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/5445	2026/1405	İİK 277, İİK 278, İİK 280, 6183 SK m.26, 6183 SK m.27, 6183 SK m.28, 6183 SK m.30, TMK 599

ÖZET

Daire, amme alacağına dayanan tasarrufun iptali davasında aciz belgesi aranmadığını, beş yıllık hak düşürücü sürenin tasarruf tarihinden işlediğini ve miras payının ölüm anında borçluya geçtiğini belirterek, misli farkla yapılan akraba devrinin iptali gerektiğine hükmetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tasarrufun-iptalinde-akraba-karinesi-2026-1405/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

12. Hukuk Dairesi 2025/5445 E. , 2026/1405 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme karar müddeti içinde temyizen tetkiki davacı alacaklı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü:

Davacı vekili dava dilekçesinde; ... Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün... vergi kimlik numaralı mükellefi ...'ün 2001 yılına ait toplam 4.088,71 TL vergi borcunun bulunmakta olduğunu ve mükellefin vergi borçlarının devam ettiğini, dava konusu tasarruf ile taşınmazı satın alan kişi olan ...'ün davalı mükellef ...'ün 3. derece kan hısmı olduğundan söz konusu taşınmazın üzerindeki bu satış işleminin bağışlama hükmünde olduğunu, taşınmazın devrine ilişkin 25.12.2009 tarihli satış işleminin iptaline ve yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davalılar üzerinde bırakılmasını talep ettiğini belirtmiş; ilk derece mahkemesince verilen ilk kararda davanın hak düşürücü süre nedeniyle reddine karar verildiği, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 15.06.2021 tarih ve 2021/12 37... /3055 Karar sayılı ilamıyla İlk Derece Mahkemesi kararı bozularak davanın süresinde olduğu,

esasa ilişkin inceleme yapılarak karar verilmesi gerektiği belirtilerek mahkemesine gönderildiğinin görüldüğü, İlk Derece Mahkemesince de verilen kararla açılan davanın reddine karar verilerek davacı vekilince kararın temyiz edildiği anlaşılmaktadır.

İptal davasından maksat alacağın tahsilini temin için borcun doğumundan sonra yapılan tasarrufların iptaline hükmettirmektir. Bu tür davaların açılabilmesi için öncelikle borçlu davalı hakkında yapılıp kesinleşen bir icra takibinin olması gerekir. 6183 sayılı yasanın 26. maddesi uyarınca tasarrufların yapıldığı tarihten itibaren 5 yıl geçtikten sonra bu maddelere istinaden dava açılamaz. Bu süre hak düşürücü süre olup mahkemece resen göz önüne alınması gerekir. Ancak aciz belgesine gerek olmayıp borçlunun borcunu ödeyememe durumunun gerçekleşmiş olması yeterlidir.

Bu ön şartın olması halinde ise aynı Kanun'un 27. maddesinde amme alacağını ödememiş borçlulardan, müddetinde veya hapsen tazyikine rağmen mal beyanında bulunmayanlarla, malı bulunmadığını bildiren veyahut beyan ettiği malların borcuna kifayetsizliği anlaşılanların ödeme müddetinin başladığı tarihten geriye doğru iki yıl içinde veya ödeme müddetinin başlamasından sonra yaptıkları bağışlamalar ve ivazsız tasarrufların hükümsüz olduğu belirtilmiş olmakla, yapılan tasarrufların bağışlama veya ivazsız olarak yapılıp yapılmadığı irdelenmelidir. Yine aynı yasanın 28. maddesinde akdin yapıldığı sırada kendi verdiği şeyin değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği ve yasanın bağışlama hükmünde olarak iptale tâbi tuttuğu tasarrufların iptali gerektiğinden mahkemece ivazlar arasında fark bulunup bulunmadığı incelenmelidir. Aynı maddede sayılan akrabalık derecesi vs. araştırılmalıdır. Keza aynı yasanın 30. maddesinde borçlunun malı bulunmadığı veya borca yetmediği takdirde amme alacağının bir kısmının veya tamamının tahsiline imkan bırakmamak maksadıyla borçlu tarafından yapılan bir taraflı muamelelerle borçlunun maksadını bilen veya bilmesi lazım gelen kimselerle yapılan bütün muameleler tarihleri ne olursa olsun hükümsüz olduğu hususu düzenlendiğinden yapılan işlemde mal kaçırma kastı irdelenmelidir. Öte yandan aynı yasanın 29. maddesinde de iptal nedenleri sayılmış olup bu maddede yazılan iptal nedenlerinin gerçekleşip gerçekleşmediği de takdir olunmalıdır.
Öte yandan 6183 sayılı Yasanın 28/1. maddesine göre üçüncü dereceye kadar kan hısımları ile eşler ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) sıhri (kayın) hısımları arasındaki tasarruflar bağış niteliğinde olup iptali gerekmektedir.

Dava konusu gayrimenkulün tapu kaydına ve resmi senedine göre; 1/2'şer hisse ile davalı tarafların murisi (borçlunun annesi-devralanın babaannesi) ... ile diğer malik ... adına kayıtlı iken 25.12.2009 tarihinde intikal suretiyle 3/16'şar hisseler ile davalı borçlu ... ve ... ile intikal+birleşme suretiyle 5/8 hisse olarak ... adına tescil edildiği, mezkur maliklerin aynı tarihte intifa hakkını üzerinde tutarak hisselerini davalı ... ...'e temlik ettikleri, bu şekilde davalı ...'nun tam hisse malik olduğu anlaşılmıştır.

Türk Medeni Kanunu 599. maddede düzenlenen mirasçılar tarafından mirasın kazanılması şu şekildedir; "Mirasçılar, miras bırakanın ölümü ile mirası bir bütün olarak, kanun gereğince kazanırlar. Kanunda öngörülen ayrık durumlar saklı kalmak üzere mirasçılar, miras bırakanın aynî haklarını, alacaklarını, diğer mal varlığı haklarını, taşınır ve taşınmazlar üzerindeki zilyetliklerini

doğrudan doğruya kazanırlar ve miras bırakanın borçlarından kişisel olarak sorumlu olurlar. Atanmış mirasçılar da mirası, miras bırakanın ölümü ile kazanırlar. Yasal mirasçılar, atanmış mirasçılara düşen mirası onlara zilyetlik hükümleri uyarınca teslim etmekle yükümlüdürler."

Ölüm anında miras payı mirasçıya geçer. Borçlu olan davalı miras bırakanın ölümü durumunda hak sahibi olur. Dosyada davalı borçlunun murisinin 3. kişi lehine yapmış olduğu herhangi bir ölüme bağlı tasarruf bulunmamaktadır. Ölüm tarihinde taşınmazın maliki olan davalı borçlunun, dava konusu taşınmazın devir tarihindeki değeri misli fark ile davalı devralana devrettiği bilirkişi raporlarından anlaşıldığı üzere tasarrufun iptaline karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi ile davanın reddi kararı isabetsiz olmuştur.

O halde mahkemece yapılacak iş, dava konusu tasarrufun yapıldığı tarihteki davalıya ait vergi borcunun belirlenerek tasarrufun iptali ile bu borç üzerinden davacı alacaklıya haciz ve satış yetkisi vermektir.

SONUÇ:

Yukarıda yazılı nedenlerle; İstanbul 25. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27.09.2024 tarih ve 2023/203 Esas-2024/210 Karar sayılı kararının (BOZULMASINA), ilamın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, dosyanın mahkemesine gönderilmesine, 26.02.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.